

Telegraful Roman.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trelori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Eforia fundațiunii Gozsdu.

Deastădată eforia și-a ținut ședințele de toamnă mai de grabă, după ce Preasfinții Lor, episcopii noștri *Ioan* și *Miron*, se aflau în Sibiu la congres. Cu o cale s'a convocat și această eforie. La ordinea zilei era pusă votarea burselor pentru anul școlar 1916/1917. În anul expirat fundațiunea a avut cu totul 144 bursieri, dintre cari 31 rigorosanți. Dintre acestia s'au promovat de doctori, respective au terminat studiile următorii:

1. În drept: Dr. Cornel Țicu, Dr. George Davidescu, Dr. George Costa și Dr. Emil Dandea.

2. În medicină: Dr. Ioan Solomon, Dr. Valer Barbu, Dr. Ioan Rușdea, Dr. George Lazar, Dr. Aron Dorca, Dr. Liviu Pop, Dr. Titu Russu și Dr. George Moldovan.

3. Diplomă de arhitect a obținut Iosif I. Vlad.

4. Școala de cadeți a absolvat-o Ioan Babeu.

5. Școala comercială Achile A. Mohora.

Pentru anul viitor mai rămân 20 vechi, plus cei ce vor mai termina cu prelegerile în cursul timpului.

Considerând timpurile anormale din anii ultimi, cei mai mulți din bursieri nu-și urmează studiile, fiind înrolați. Și anume, 120 bursieri vechi au fost chemați să-și facă cu arma'n mână datorința către tron și patrie. Unii din ei — vr'o 50 inși — au scris, dela front, din prinsoare, de unde se află. Ceialalți n'au scris. Astfel în anul școlar 1914/1915 n'au ridicat acestia din bursele votate peste 48,000 cor., în anul 1915/1916 peste 37,000 cor., iar în sem. I al anului viitor iarăș vor rămânea neridicate circa 30,000 cor. Deaceea Preasfinția Sa, episcopul *Miron* al Caransebeșului, a propus, ca suma de 110,000 cor. să se fie în evidență separată, sub poziția «Burse încă neplătite», ca din aceasta sumă, după războiu, să se poată acoperi competența celor ce-și vor continua studiile. Astfel dintre bursierii vechi abia vr'o 40 își fac studiile în regulă. Știre pozitivă a sosit numai despre 2 inși, că ar fi căzut în războiu.

Petiții nouă au fost de astădată mai puține, de aceea și puține au rămas neconsiderate; mai ales că și dintre petenții noi unii intră în serviciul militar și astfel nu-și vor putea ridica ajutorul. S'au votat:

a) Pentru drepturi la 4 inși.

b) Pentru medicină la 15 inși, adecă la toți câți au cerut.

Preasfinția Sa, episcopul *Miron* propusese încă de vr'o 6 ani, ca din considerare la marea trebuință ce-o are poporul nostru de medici, să se prefere un șir de ani rugările pentru medicină. Altfel fundațiunea a dat neamului un număr însemnat de medici, chiar acum în timpul războiului. Mediciniști vechi are fundațiunea 50, plus cei noi 15, deci 65.

c). Pentru tehnică au primit toți 3 petenții.

d). Pentru litere și științe au cerut burse de astă dată numai 5 absolvenți de teologie. Eforia urma în această privință *usul*, ca cei ce și-au asigurat odată existența prin absolvarea unei cariere, după care pot trăi, să nu mai fie considerați. Preasfinția Sa, episcopul *Miron* a arătat, că Inaltul ministru de culte oferă pentru catihetii gimnaziilor de stat câte 140 cor. de oră, dacă cel puțin 60 elevi ort. români cercetează școala și dacă catihetul e anume instituit, fără altă ocupațiune. Un astfel de catihet poate avea la săptămână 16 ore, plus una de exortăție. Deci se ivește necesitatea, ca fundațiunea să crească bisericii dintre clericii mai buni un număr de catihetii cu cunoștințe speciale pentru aceste posturi. În deosebi se asculte catihetica, pedagogia, metodică și didactică, limba română, sau alte studii, încât eventual să aibă deplină calificație de profesori pentru școlile medii. Astfel s'au dat în scopul acesta burse la 4 absolvenți de teologie.

e). Pentru școlile de cadeți s'a dat la toți 8 petenții, întrucât vor putea face examenul de primire.

Fiind anul acesta petenții puțini pentru studiile superioare, universitare, s'a considerat în mod excepțional un număr mai mare de rugări de ale elevilor din școlile medii. Mai nainte abia se putea da la 1—2 inși din o eparhie. Pentru școlile comerciale s'a votat la toți 6 petenții. De tot s'au votat 76 burse nouă.

Dealtcum mijloacele fundațiunii au scăzut în anii din urmă. Averele îi constă din acții, cari aduceau una o dividendă de 800 cor., dar în cursul războiului dividendă s'a redus la 650 cor. Având fundațiunea 355 acții dela «Pesti hazai első takarékpénztár» scăderea venitelor e însemnată. Asemenea s'a încassat mai ales în anii trecuți și din chirile dela casele fundațiunii mai puțin. După războiu însă situația iarăș se va îmbunătăți.

Telegrama Monarhului.

Maiestatea Sa, Împăratul și Regele nostru *Francisc Iosif I*, a răspuns la felicitările de ziua nașterii, aduse din partea guvernului și parlamentului ungar, cu telegrama următoare, trimisă contelui *Stefan Tisza*, ministrul president al țării: «Pentru caldele doriri de bine, înaintate cu ocaziunea aniversării nașterii mele, în numele guvernului meu ungar și în al celor două case ale parlamentului, trimit mulțăminta mea, isvorată din inimă, având încredere, împreună cu popoarele mele, în îndârjita vitejie a vitezelor mele trupe, cari vor eși invingătoare din grelele încercări. Am deplină speranță, că sforțările neinterupte ale popoarelor mele vor aduce garanțiile fericirii lor din viitor și ale desvoltării lor binecuvântate. *Francisc Iosif m. p.*»

Regele și armata.

Vineri, în 18 August n. ziua nașterii *Maiestății Sale, Împăratului și Regelui nostru Francisc Iosif I*, s'au schimbat între Arhiducele *Frideric*, comandantul suprem al armatei noastre și între *Maiestatea Sa* telegramele, cari au fost aduse la cunoștința tuturor trupelor prin următorul ordin de zi al comandamentului de armată:

«Soldați și camerazi! În preainalta zi a nașterii, am adus *Maiestății Sale, preagrațiosului nostru Domnitor*, în numele vostru, felicitările din următoarea telegramă: *Maiestate! Preagrațiosul nostru Domn! Armata și flota Ungariei și a Austriei acum a treia oară ajunge între bubuite de tunuri ziua nașterii *Maiestății Tale*. Prima dată ziua cea mare s'a ivit tocmai când ne aflam în preajma primirii botuzului de foc. Înainte cu un an apoi ziua a fost plină de chiote de bucurie, provocată de una dintre cele mai frumoase victorii cunoscute de istorie. Astăzi serbăm, luptând în contra puterii de nou adunate a dușmanilor, așlândune în război cu toți dușmanii noștri, cari tot mai sporează, că fiind mai mulți la număr, vor putea atrage spre ei învingerea.*

Maiestate! Trupele puse preagrațios sub comanda mea supremă au avut să poarte în săptămânile din urmă de nou lupte grele. Cu ne mai pomenite jertfe năzuște dușmanul să ne despoaie de învingere, și totuși, tocmai rezultatul acestor lupte ne umple, pe lângă toată modestia militară, cu cea mai făloasă încredere, considerând forțele cari luptă în contra noastră, de speranțele, cu cari dușmanii noștri căutau să ne lovească, fiind cu considerare și la succesele, la cari putem să privim după luptele date în curs de doi ani, pe apă și pe uscat. Va sosi ziua, în care dușmanii noștri vor ajunge la înțelegerea, că armatele și flotele ungare și austriace, unite pe moarte pe viață cu puterea armată a aliaților lor, nu vor putea fi nici odată, dar nici odată sdrobite!

Înainte cu doi ani *Maiestatea Ta* în momente grele a fost necesitat să scoată sabia. Cu învingere și cu onoare își va pune *Maiestatea Ta* sabia de nou în teacă, fie că e apropiat, ori încă îndepărtat timpul acesta. Aceasta siguranță plină de mândrie umple astăzi mai mult ca ori când inimile noastre, cari toate, la nord și la sud, pe apă și pe uscat, să unesc într'o evlavioasă dorință: Grația lui Dumnezeu fie cu *Maiestatea Ta! Binecuvântarea lui Dumnezeu asupra Împăratului și Regelui nostru mult iubit!*

Maiestatea Sa s'a îndurat prea grațios a răspunde următoarele:

«Pecăt de adânc pătruns am fost de felicitările, pe cari, iubite mareașale, mi le-ai adresat din prilejul zilei nașterii mele, în numele puterii mele armate de pe apă și uscat, aflătoare în lupte grele, pe atât de plin de bu-

curie salut și eu încrederea cu care privești, cu întreaga noastră putere armată, la evenimentele ce au se vină pe urma puternicelor lupte date. Fără a se pleca, stau neclintite puterile armate ale Ungariei și Austriei, ridicate de constiența valorii lor, întărite de sentimentul solidarității cu aliații consoți glorioși de arme, și urmărite de binecuvântările patriei, care supoartă toate greutatele vremilor grele. Tari stau ele în fața dușmanului, ale cărui atacuri se vor prăbuși în urma permanentei statornicii a trupelor noastre și sub năsuințele lor de a ajunge la rezultatul decizător. Astfel intrăm în anul al treilea de război, cu încredere în forțele și statornicia armatei, cerând în rugăciunile către Dumnezeu ajutorul de sus. Cu inimă plină de grațitudine salut credincioasa, viteaza mea armată. *Francisc Iosif.*»

Sunt fericit, că pot să vă comunic această solie a preagrațiosului nostru Domnitor și mă simțesc mândru știind, că sunteți vrednici de cuvintele *Maiestății Sale*. Se trăiască Împăratul și Regele nostru! *Frideric, Arhiduce, Mareșal.*

Telegrame de felicitare

sosite la adresa nou alesului Arhiepiscop și Mitropolit **Vasilie Mangra.**

Excelența Sa, domnul ministru-president al țării, contele *Ștefan Tisza*, afară de telegrama publicată în numărul 77 al ziarului nostru, a mai telegrafat din Budapesta următoarele:

Gratulăm din inimă, Ștefan Tisza și soția.

Celelalte telegrame sunt următoarele:

Oradea-mare. Gratulez cu bucurie sinceră și cu patriotică mulțumire. *Miskolczy*, comite suprem.

Timișoara. Primește cu drag doririle de bine, isvorite din inimă curată, ale unui sincer credincios. *Alexandru Ioanovici*, (comite suprem).

Budapesta. Din prilejul alegerii tale de Mitropolit, primește, te rog, salutul meu, eșit din inimă. Implor darul lui Dumnezeu asupra activității tale. *Jankovich Béla*, (ministru de culte și instrucție publică).

Budapesta. Primește sincerile mele felicitări, isvorite din inimă curată. Binecuvântarea lui Dumnezeu să-ți însoțască activitatea. *Teleszky*, (ministru de finanțe).

Budapesta. Din prilejul alegerii tale de mitropolit al bisericii greco-orientale române, primește, te rog, intimele și cele mai calde felicitări ale mele. *Harkányi János*, (ministru de comerț).

Budapesta. La alegerea ta de mitropolit primește, te rog, espresiunea celor mai calde simțite și sincere felicitări. *Hazai Samu*, (ministru de onvezi).

Berzevicze. Cele mai sincere felicitări trimite *Berzeviczy Albert*, (fost ministru).

Viena. *Dorindu-ți din toată inima, ca arhipăstoria, la care te-a chemat încrederea congresului național-bisericesc, să fie binecuvântată și rodnică, te felicit sincer la majoritatea impozantă. Vechiu stimător:* Dr. Ioan Mihu.

București. Din suflet și inimă curată și sinceră vă urez ani mulți și fericiți pe scaunul arhipăstoral al Transilvaniei. Dumnezeu nu părăsește pe cei nevinovați! Economul *St. Calinescu.*

Karlsbad. La alegerea de Arhiepiscop și Mitropolit rog să binevoiți a primi gratulațiunile mele cele mai cordiale. *Mitropolitul Repta.*

Nyitra. Din prilejul glorioasei alegeri a Ilustrității Voastre, primiți felicitările mele, isvorite din inimă, și totodată și espreșiunea adâncei mele stime. *Krausz, comite suprem.*

Debrefin. Gratulează din inimă și cu stimă la norocoasa alegere, făcută spre binele iubitei noastre patrii și al bisericii și dorește viața lungă noului mitropolit: *contele Degenfeld, presedintele conventului reformat.*

Makó. Din prilejul alegerii de căpetenie a bisericii greco-orientale române, felicit din inimă pe Ilustritatea Voastră. Implor binecuvântarea lui Dumnezeu asupra activității Ilustrității Voastre, cu dorința, ca înțelegerea sufletelor să aducă fericire și deplină armonie în șirurile compatrioților nostri de limbă maternă română. *Emanuel Markoviçs, comite suprem.*

Miskolcz. Binevoește a primi salutările mele la alegerea ta. Mă bucur nespus de mult, că patriotismul tău a fost împărțit de o satisfacție atât de splendidă. *Iuliu Tarnay, comite suprem.*

Deș. Vă salut cordial, pe Ilustritatea Voastră, din prilejul alegerii în scaunul de Arhiepiscop al bisericii greco-orientale române din Ardeal: contele *Blasiu Bethlen, comite suprem, comisar guvernial.*

Budapesta. Primește salutarea cea mai caldă patriotică la chemarea ta în fruntea bisericii tale. *George Lukács, consilier intim.*

Budapesta. Te salut din inimă în înalta ta demnitate bisericească. Implor binecuvântarea lui Dumnezeu asupra activității tale. *Ilosvay Lajos, secretar de stat.*

Băile din Sztupnya. Gratulez cu bucurie și încă în prima linie patriei noastre comune ungare. Alegerea ta e o cheazăsigură a înțelegerii împrumutate, ceace formează baza sigură a viitorului mai frumos. *Erdélyi Sándor, senior.*

Gastein. Primiți, vă rog, sincere și adânc simțite felicitări. *Victor Molnár.*

Csikszereda. La alegerea ta de Arhiepiscop și Mitropolit primește și din partea mea espreșiunea celor mai calde și sincere doriri de bine. Dumnezeu să trimită binecuvântarea sa asupra activității tale, ca succesul să fie cel mai desăvârșit. *Gyalokay Sándor, comite suprem al comitatului Ciuc.*

Budapesta. Primiți felicitările mele cele mai sincere. *Tisza Kálmán.*

Cséffa. In noua demnitate vă salută din inimă: *Antoniu Markoviçs și familia.*

Budapesta. La alegerea ta gratulează din inimă, sincerul tău amic: *Emeric Miskolczy, deputat.*

Budapesta. Din prilejul alegerii tale de Arhiepiscop și Mitropolit primește espreșiunea felicitărilor mele calde și sincere: *Iosif Kazy, secretar de stat.*

Mező-Telegd. Te salut în noua ta demnitate. Implor binecuvântarea lui Dumnezeu asupra activității tale și cu tine împreună întreaga românilor patriotică poate conta și pe mai departe la sentimentele noastre frățești: *Iosif Telegdi, deputat dietal.*

Kassa. Vă salută cu bucurie pe Ilustritatea Voastră și vă gratulează din inimă: *Lábán, president de tablă.*

Băile dela Palics. Gratulează din inimă și dorește tot binele: baronul *Alesandru Vojnits.*

Sopron. La strălucita ta alegere gratulează cu bucurie: *Baán Endre.*

Oradea-mare. Vă salută din inimă curată la înalta demnitate și gratulează cu bucurie mare la alegere: *Siket și familia.*

Oradea-mare. La înalta demnitate bisericească vă salută din inimă și la activitatea conformă cu interesele scumpei noastre patrii vă dorește putere și sănătate: *Ștefan Németh, consilier regesc, director de finanțe.*

Karlsbad. Cordiale felicitări. *Filip Darvai.*

Gastein. Cele mai cordiale felicitări la înalta demnitate: *Giesswein, deputat dietal.*

Oradea mare. Gratulează din inimă la alegere, baronul *Carol Podmaniczky și familia.*

Zágon. In pompoasa demnitate, împreună cu soția mea, vă salutăm cu căldură și la împlinirea cu succes a însemnatei misiuni implorăm binecuvântarea lui Dumnezeu. Baronul *Sigmund Szentkeresztly și soția.*

Vadászút. Gratulez din inimă. Baronul *Montbach, deputat dietal.*

Budapesta. Gratulez cu sinceră bucurie. *Edmund Mayer.*

Karlsbad. Din prilejul alegerii tale te salută din inimă curată și cu bucurie patriotică: *Dr. Rosenberg.*

Karlsbad. Mă bucur din inimă, că pot să gratulez la alegerea ta. *Tagányi.* (Va urma).

Procesul pentru mânăstirea Hodoș-Bodrog.

— Sentința tablei reg. din Budapesta. — (Urmare).

In cecece privește viața bisericească premergătoare imigrațiunei din 1690 alui Arsenie Cernoevici, e fără îndoială, că credincioșii ambelor naționalități, ai celei sârbești și românești, au urmat aceeaș religione greco-orientală și în timpurile de după ocuparea patriei din partea regilor ungari de religione romano-catolică, — în urma zelului de credință manifestat față de această religione, — viața bisericească a neuniților, vreme îndelungată a putut fi considerată numai de tolerată, și organismul bisericesc multă vreme a avut chipul primitivității.

Ce e drept, se poate constata din operele istorice, la care s'au provocat părțile litigante, că înainte de descălécarea Sârbilor, veniți sub conducerea patriarhului de Ipek, Arsenie Cernoevici în anul 1690, și încă înainte de ce la propunerea nămitului, acum deja patriarh de Carloviț, regele Leopold I. prin ordinațiunea s'a edată în 4 Martie 1695 a organizat episcopiiile greco-orientale noue, religiunea greco-orientală avea deja episcopii, atât în Ungaria, ca și în Ardeal. Aceea însă nu se poate constata, că pe timpul admisibil al fondării mânăstirii din acțiune, și mai târziu, credincioșii de naționalitate sârbească s'ar fi ținut exclusiv de foruri bisericești sârbești, iar cei de naționalitate românească, de foruri bisericești cu caracter exclusiv românesc.

Acei istoriografi anume, cari fac mențiune de episcopiiile greco-orientale premergătoare anului 1695, nu totdeauna le numesc pe acelea cu atributele de «sârb», ci mai adeseori în genere cu numele de «grec» sau «greco-oriental».

Dar nici atributul de sârb sau român n'a putut însemna acel conținut exclusivist al acestor episcopii, că de forurile bisericești sârbești s'au ținut numai credincioși sârbi, iar de cele românești numai credincioși români.

Dovedește acest lucru, în temeiul documentului alăturat în procesul a-

mintit la protocolul de pertractare cu numărul 29636/902 de sub 111/, acea recunoaștere făcută de acțiunii de acolo pe paginile 32 și 33 ale protocolului de pertractare cu numărul 69141/912, că în anul 1607 de episcopia Lipovei, despre care au afirmat în decursul procesului, că a fost în continuu de caracter sârbesc, și tocmai și asupra mânăstirii din acțiune exercita într'o vreme jurisdicțiune, (aici a fost în anul 1651 reședința episcopului Sofronie, după duplica LXXI pag. 68), s'au ținut nu numai credincioși sârbi, ci și români, cum și cele predate de dânsii pe pagina 79 a duplicii dela LXXI, că adică asupra populației, — nu puțină la număr, — sârbești a întregului comitat de atunci al Severinului (Caransebeș, Lungoj) a exercitat supremația bisericească episcopia română greco-orientală din Ardeal, cu reședința în Alba-Iulia; precum și acea espunere a lor de pe pagina 296 a duplicii, că prin anii 1600 jurisdicțiunea episcopiei române greco-orientale de Alba-Iulia s'a estins și asupra Sârbilor cari trăiau în Ardeal și în părțile adnexe din Ungaria ale acestuia, și această jurisdicțiune s'a făcut evidentă și în titulatura episcopiei.

Dar duplica cuprinde în sine recunoaștere și despre timpurile antemergergătoare acestei vremi.

S'a spus anume pe paginile 64 și 280, că Belgradul (Nándorfehérvár) pe vremea regelui Mathia, în anul 1427, împreună cu alte provincii, a devenit proprietate a regelui ungar, — și a fost reședința episcopescă sârbească, — care episcopie susținându-se și pe mai departe, regele Mathia prin diploma dată în Buda la 20 Martie 1479, în urma întreprinderii mitropolitului Ioanichie de Nándorfehérvár, scutește pe toți preoții români maramurășeni de religione greco-orientală de sarcina acelor dări ordinare și extra-ordinare, cari revin regelui dela ceilalți locuitori ai țării.

Se poate vedea și din acest dat istoric acea legătură de organizare bisericească, care a existat între locuitorii sârbi și români de aceeaș religie ai țării, deja în veacul al XV-lea, și despre care legătură Eusebiu Popovici, profesor de drept bisericesc la universitatea din Cernăuți, în opul său la care părțile s'au provocat în procesul amintit de mai multe ori, și l'au alăturat, după citatul comunicat pe pagina 281 a duplicii dela LXXI, pomenește în chipul următor:

«Der Metropolit Iovanicic kann nur Metropolit von Serbisch Belgrad gewesen sein der, da Belgrad damal- (1427—1521) unter ungarischer Herr-

tipar, erau satele românești, unde bătea vântul prin fereștrile școlii dărăpănate, ear în crăsmă cânta preotul întovărășit de poporen. Scoaterea acestora din umilință și din miserie era singurul îndemn de muncă pentru el. A scris deci ce a socotit și cum a socotit, că vor înțelege și se vor folosi aceea, culegând, străformând, adaugând de la sine.

Singura răsplată a fost aceea, că a găsit calea cătră sufletul neamului său. Preoții însă și învățătorii aceia, cari li smulgeau cărțile din mână, și după ce au fost confiscate, nu erau în stare să-i facă aprecieri elogioase, ci ei ceteau, ca să-și adape sufletul. Tichindeal știa aceasta și nici n'a așteptat altceva. De aceea a primit cu atâta mândrie și liniște sufletească și persecuția pe care i-au adus-o tot ele. Aceasta e mărirea lui Tichindeal și puterea scriurii lui.

«Minte, măriță nație!» — a zis e neamului său. Singură însă, fără alte însușiri, mintea cea fidulă, care se privește numai pe sine și nu aude vaetele celor în durere, — nu poate ferici un popor. Pe vremea lui, Românii n'aveau cum simți aceasta, azi o simțim. Numai împreună cu puterea lor de jertfă, cu altruismul și iubirea lor de oameni, ea ar putea aduce earăși munca roditoare de apostoli, celor de sus, eară jos, în mulțimea rătăcită, înțelegere pentru munca intelectuală și iubirea de carte.

FOIȘOARA.

Confiscarea „Fabulelor” lui Tichindeal.

De D. Ioanovici, stud. în fil. (Fine.)

După toate acestea se pare că Tichindeal, după ce izbutise să primească fără a-i deștepta bănuiala manuscrisele de la Petrovici, a înduplecat pe culegător — cu cine știe ce mijloace — să nu observe ștersăturile din manuscrisul mai mare și lipsa cenzurii de pe cel mai mic notat cu anul de apariție 1813.

Cancelaria aulică înfruntă — dat. 31 Mai 1816 — pe ambii oficianți ai tipografiei din Buda, pentru incorectitatea lor,¹ și cu aceasta se potolesc ultimele valuri ale furtunii, pe care au urzit-o cu doi ani înainte călugări sârbi în Bănat.

Judecata cărților a fost aceasta: Revisorul din Buda — bazat pe raportul censorului Maior — găsește că lucrarea: «Indreptări moralicești tinerilor foarte folositoare» e cu totul inofensivă și se poate înapoia fără primejdie posesorilor ei. Consiliul locotenențial admite distribuția ei. Și scrierea «Arătare despre starea acestor nouă introduse scholasticesti instituturi ale nației românești, sârbești și grecești»² re-

visorul o crede admisibilă, omițând anumite propoziții, cari atacă prea aspru autoritățile civile și bisericești, pentru starea părăsită a școlii românești și învinuște cercurile conducătoare de intenționată ținere a Românilor, în prostie și întunec. In punctul acesta consiliul nu aprobă. El încunoștiințează comitatele, să restitu broșura cealaltă, ear «disertația despre cele 3 instituturi» să o înainteze consiliului «pentru a fi nimicită»³.

Despre «Fabule»⁴ nu se amintește mai nimic. E însă aproape neindoielnic, că a cetea, fiind de lucrarea principală înviniuită, s'au împărțit de soartea «Arătării» fără de a se mai cere părerea revisorului asupra lor.

La atâtea mijloace a trebuit să recurgă Tichindeal, ca să-și strecoare scrisul prin «vâmile» de la tipar și atâtea urmăririi a trebuit să îndure pentru o carte cu sfaturi îtibitoare, după ce a ajuns, unde a pofit să o vadă, în mâinile cărturarilor români. Lucrurile acestea mărunte sunt caracteristice nu numai pentru viața scriitorului, ci

nexam eidem libro» — (și în «Bibliografia română veche» se spune, că se găsesc broșate de cele mai de multe ori împreună v. tom. III. fasc. I. p. 77.) ne încredințează, că manuscrisul mai mic pe care censorul se scuza, că nu l-a văzut și nu l-a cenzurat, cuprindea aceste 2 lucrări pe cari Tichindeal le-a strecurat în modul amintit la tipar.

¹ Arhiva stat. B.-pesta, *Revisio librorum* F. 2. P. 13.

² Titlul întreg: «Filozoficești și politicești prin fabule moralice învățături» Buda. 1814.

constituiesc și un element necesar pentru aprecierea scriurii lui.

Numele acesta: Tichindeal, ușor ne pare astăzi foarte neînsemnat: un biet preot care a tradus fabule, și încă — mai adaogă unii — a tradus rău și a falsificat înadins. Judecata e însă cu totul nedreaptă și nici nu bănuiește adevărata mărirea a lui Tichindeal. E greșit să pui măsura unei critici literare absolute și imutabile la opera acestui propovăduitor.

La un popor, care se zbate ca să easă din temnița innădușitoare a întunecului minții, ori-ce operă valorează înainte de toate cât viața și lumina, pe care o duce cu sine acolo, la cei cari se zbat în noaptea desnădejdiei. Această condiție capitală însă a împlinit-o scrisul lui Tichindeal cum se putea mai bine.

El n'a lăcomit la renume literar, pe care să fi dorit a-l cuceri cu lucrări literare imecabile, nici chiar alte ambiții mai «practice» nu l-au neliniștit o singură clipă măcar. Oamenii aceia «credeau în scrisul lor», pentru că își scriau credința, știind din capul locului, că aceea e urgisită și persecutată, și luptând dela început cu aceste piedeci. Nici prin minte nu i-ar fi trecut lui Tichindeal, că peste neamul lui românesc vor răsări acele zile, când un condeiu îndemânatic înseamnă un capital prețios pentru diferite întreprinderi cu scopuri egoiste, și când buruiana ambițiilor deșarte va împânzi toate ogoarale muncii intelectuale. Înaintea ochilor lui sufletești, când și-a strecurat manuscrisele la

schaft stand, vom Könige vielleicht auch die Metropolitan Jurisdiction über nicht bloss serbische, sondern auch andre Orthodoxe in Ungarn erhalten hatte».

Fiindcă conform acestora, punctul de vedere rigid, că în timpul fondării mănăstirii din acțiune, locuitorii sârbi și români din Ungaria în privința organismului bisericesc n'au fost în legătură unii cu alții, a fost combătut prin aceea, că și înainte de uniunea întâmplată în urma unirii bisericești din Ardeal, îndeplinită la anul 1700, au avut sârbi foruri și instituțiuni bisericești comune cu românii: fiindcă din operele istoriografice și de istorie bisericească alăturate mai vartos se pare a putea fi constatat, că organizațiunile cari în timpurile premergătoare anului 1690 exercitau supremație bisericească asupra populației de religie greco-orientală a țării, își purtau puterea, nu aranjate după naționalitate ci după teritor, cu siguranța care exclude orice îndoială, nici aceea nu se poate presupune, că aceste organizații bisericești comune au fost excluse tocmai în aceea parte a țării, care cuprinde mănăstirea din acțiune.

Deci nu se poate constata, că până la anul 1700 pe teritoriul Ungariei biserica greco-orientală română n'a fost în nici o legătură bisericească cu biserica greco-orientală sârbească.

Aceasta nu se poate de aceea închipui, pentru că nici rezultatul preferenței mari bisericești, — produsă în veacul al XVIII-lea prin unire, — care rezultat se arată asupra credincioșilor rămași în credința greco-orientală, nu urmează pe bază de naționalitate, ci numai pe bază teritorială, când organizarea bisericească de mai departe, precum s'a expus mai sus, s'a întâmplat după teritorii, iar nu după naționalitate.

Cele două naționalități pe atunci ar fi avut necondiționat ocazie, să-și aranjeze viața credincioasă pe mai departe separându-o după naționalitate; dar din faptul, că nici nu s'a încercat aranjarea după naționalitate, se poate deduce, că nici acum, și în mod natural, nici mai înainte, — chestiunile de organizație bisericească nici la greco-orientali nu se răzimbau pe temelii naționalității.

Caracterul timpului de atunci însuși, despre care e vorba în proces, contrazice acelei presupunerii, că instituțiunile religioase ale Sârbilor și Românilor greco-orientali, cari urmau aceeași credință, au fost deosebite și separate în mod riguros unele de altele după naționalitate.

Caracterul naționalității, anume, în veacurile următoare ocupării patriei, — mai ales în timpul admisibil al fondării mănăstirii din acțiune, — a fost o chestie de ordin cu totul inferior, — viața publică în această epocă era stăpânită exclusiv de deosebirile religioase și de staturi, câtă vreme apariția naționalistă de cele mai multe ori a făcut evident numai aceea, că respectivul popor cărei rase de popor îi aparține și ce limbă vorbește?

Desvoltarea simțului naționalist e caracteristică numai a timpului nou, iar stăpânirea lui, suprapusă celorlalte chestiuni, e o apariție a timpului celui mai nou. Aceasta o dovedește în mod clar acea apariție, care poate fi pusă în evidență chiar din istoria bisericii greco-orientale și e tratată mai jos în mod amănunțit, că încă și în veacul al XVIII-lea membrii clerului înalt, cari au exercitat jurisdicțiune asupra credincioșilor greco-orientali, nu numai că au provăzut fără deosebire de naționalitate, în mod neexceptionabil, trebuințele bisericești ale tuturor credincioșilor, dar clerici superiori de origine sârbească au funcționat în mod binecuvântat peste episcopii curat românești. (Va urma).

Răsboiul.

În Bucovina armata moștenitorului nostru de tron a luat cu asalt mai multe înălțimi dela dușman, iar atacurile acestuia, date pe alte locuri, le-au respins trupele aliate, făcând mai mulți prizonieri. Incercările dușmanului de a scoate armata comandată de Hindenburg din pozițiile în cari se află au rămas de nou fără rezultat. Toate atacurile rusești s'au prăbușit.

La frontul italian a fost foc de artilerie pe linia întreagă, cu atacuri respinse de trupele noastre. În Balcani s'au dat lupte între trupele bulgare și cele sârbești, cari fac parte din expediția franceză-engleză dela Salonic. S'au terminat cu învingerea Bulgarilor, cari au luat în stăpânire mai multe localități din Macedonia grecească.

La frontul dela apus luptele mari și grele se dau fără întrerupere. Dușmanii atacă cu rară înverșunare, dar nu se aleg decât cu mici succese locale, la cari ajung cu pierderi enorme, în morți și răniți.

Din telegramele primite astăzi mai scoatem următoarele știri:

Trupele moștenitorului nostru de tron fac progrese în Bucovina. Au respins de nou toate atacurile dușmane și-au mai înaintat pe unele locuri în contra armatei lui Hindenburg atacurile dușmane au fost extraordinar de vehemente. Un șanț mic a fost luat de Ruși, iar pe celelalte locuri atacurile lor s'au prăbușit. Pe la Kovel în schimb, a pierdut dușmanul mai multe tranșee, cari au fost luate de Nemți.

La frontul italian situația e neșchimbată; la frontul dela apus atacurile engleze și franceze sunt respinse cu energie de Nemți, iar în Balcani trupele bulgare, ajutate de trupele germane, au mai luat în stăpânire câteva localități din Macedonia grecească și înaintează spre Salonic, pentru a ataca dușmanii încuibați în acest oraș.

Act de recunoștință.

— Un concluz al comunei politice Pecica-română. —

Consiliul comunal din frunțașă comună Pecica-română, comitatul Aradului, a adus în ședința ținută în 28 Iulie n. c. următoarea hotărâre:

Primnotarul Florian Mamac comuni că reprezentanței comunale, că pământurile fundamentale din Semlac, date până acum în arendă ca corpuri mari, au fost împărțite acum în parcele mici și date pe 12 ani în arendă economilor mai mici din cerc. Din această arendă favorabilă a primit și comuna Pecica-română 500 de jugăre, cari au fost împărțite între mai mulți economi mai săraci. Considerând, că această salutară dispoziție are de scop promovarea sorții micilor economi și din ea reiese părinteasca îngrijire a înaltului guvern, propune, ca consiliul comunal să exprime mulțumită și gratitudine față de Excelența Sa, domnul ministru prezident conte Ștefan Tisza, față de deputatul cercului, care mult a lucrat în chestia aceasta, domnul *Herczeg Ferencz*, și față de Ilustritatea Sa, domnul com'te suprem *Dr. Barros Ferencz*.

S'a adus sub Nrul 23 hotărârea următoare:

«Consiliul comunal al comunei Pecica-română e pătruns de conștiința, că Excelența Sa, domnul ministru prezident, conte Ștefan Tisza, vede întărirea națiunii în contopirea cetățenilor de stat în sentimente morale și patriotice și în bunăstarea lor materială, și consiliul comunal vede cu bucurie înaintea ochilor săi apariția, că marele bărbat conducător de stat a constatat diagnosa boalei omorătoare de pe capul națiunii, și și-a pus de scop pustiirea ei, învingând multe pedeci. În fapt, că la dispoziție mai înaltă, la arendarea pământurilor fundamentale din Semlac au fost considerați și cetățenii români din comuna Pecica-română, consiliul comunal vede un pas făcut înainte spre năzuința de a se realiza ideea amintită și nu pune greutatea întru atâta pe favorul material, cât mai ales pe ocaziunea dată de a munci împreună cetățenii de diferite naționalități, pe terenul

muncii nobile, spre binele patriei, stimându-se unii pe alții. Își exprimă deci consiliul comunal din prilejul acesta mulțumita sa plină de gratitudine și salut în năzuințele sale cu adevărat patriotice pe Excelența Sa, Domnul ministru prezident, conte Ștefan Tisza. Aduce patriotică mulțumită și domnului deputat cercual *Herczeg Ferencz*, care a desvoltat în chestia aceasta activitate mare în folosul cercului. Își exprimă apoi mulțumită cu gratitudine și față de domnul comite suprem *Dr. Barros Ferencz*, care a îmbrățișat cauza cu caldă iubire, stăruind, ca arenda să se câștige și să se împartă între câți mai mulți economi mici.

Această hotărâre a consiliului comunal este a se aduce la cunoștință, prin primăria comunală, la locurile competente».

NOUȚĂȚI.

Obiectele de metal pentru scopurile armatei Comitetul pentru primirea obiectelor de metal, dela locuitorii orașului nostru, se află în strada Schevis nr. 1. În pavilionul de patinat. Predarea acestor obiecte pentru scopurile armatei se face în zilele următoare: în 28 August n. au să le prezinte persoanele, ale căror nume de familie se încep cu una din literele A—K. În 29 August cele cu literele L—R, și în 30 August cele cu S—Z. În fiecare zi înainte de amiază între 8 și 12 ore. — Vânzarea din mână liberă a obiectelor de metal se poate face până în 26 August n. la firma Samail Wagner din Piața fanului nr. 1.

Subscrieri pentru pace. Partidul social-democrat din Germania adună subscrieri în masă la petiția, în care se pretinde încheierea grabnică a păcii. Subscrierile s'au început în orașele mari și se continuă cu mare zel. În Breslau au semnat petiția de pace 17 mii de persoane într-o singură zi. Nu numai muncitorii se grăbesc a subscrie, ci și negustorii — funcționarii deocamdată refuză aderarea pe față.

Haine de iarnă pentru prizonieri. Se anunță din Viena: Zilele acestea s'au ținut sfaturi în Stockholm, privitoare la prevederea prizonierilor austro-ungari, din S.beria și alte părți ale Rusiei, cu haine călduroase de iarnă. Lucrările, în acest sens s'au început. Ministerul nostru de război va lua asupra sa, ca și în trecut, cheltuielile împreună cu actiunea amintită.

Sosirea submarinului comercial Submarinul comercial *Deutschland* a sosit Sâmbătă seara în portul dela Bréma fără nici un incident. Călătoria sa dela Baltimore până la Bréma a durat 17 $\frac{1}{2}$ zile.

Tutun din Bulgaria. Exportul tutunului bulgar a iust neobișnuit avânt. În luna lui Iunie s'a exportat din Bulgaria tutun în valoare de opt milioane coroane. — o parte considerabilă s'a vândut în Ungaria.

Premiu. Cățiva prizonieri de război ruși evadați au fost prinși de locuitorii din Agărbei *Ilie Popa*. Comanda c. și r. din Sibiu li-a acordat un premiu de 20 coroane.

Victor — victoriosul. Italianii ocupând după un război de 13 luni, orașul Goriza, sunt felicitați de toți aliații lor. Un general francez, *Gouraud* le face acum propunerea ca regele Victor Emanuel al Italiei să primească numirea de *Vittorio il Vittorioso*.

† **Ilie Popa**, hotelier. În Săliște, în urma unui moib grabnic și-a dat sufletul în mâinile Creatorului. Lucii noaptea, în 8/21 August a. c. în etate de 70 ani. Rămășițele sale pământești se vor înmormânta astăzi Miercuri, în 10/23 August a. c. la 2 ore p. în cimitirul bisericii mari gr.-or. din Săliște. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Dela magistratul orașului Sibiu. Glogași născuți în anii 1885—1897, dar originari din Austria, sau din Bosnia și Herțegovina, nu au a se prezenta în 28 August n. c. la serviciul militar, ei au se aștepte biletele de chemare.

— Economii de pe teritoriul orașului Sibiu, dispensați ca glogași dela serviciul activ militar, au să se anunte fără amânare la magistratul orașului, secția militară.

Din Săliște ni se scriu următoarele: În comuna Szelistye (com't. Szeben) e vacant postul de vicenotar. Doritorii de a ocupa acest post au să și înainteze rugăre la oficiul pretorial până în 8 Sept. a. c. Întru cât nu vor fi concurenți cu calificație recentă postul se va întregi în mod provisor până după război și cu un practicant de notar. *Primăria comunală*.

† Ioan Dan, fost medic, director de bancă, membru pe viață al „Asociației”, a decedat în 15 August n. în al 68-lea an al vieții și al 33-lea a fericitei sale căsătorii, împărțit fiind cu sf. taine ale muritorilor. Rămășițele sale pământești s'au aezat spre od. hăa vecinică după ritul gr. cat. în cimitirul bisericii gr.-or. rom. din Moșiu, Joi, în 17 August după amiază la orele 3. Od h-nesească în pace!

Știre ziaristică Ni se trimite numărul dublu, acum apărut, al publicației *Hungarian Review*, pe lunile Iulie și August 1916. Revista, care se tipărește în Budapesta, conține în locul de frunte un articol de Al. *Wekerle* despre raporturile economice al Ungariei cu Turcia și Bulgaria. Alte articole de interes sânt: Apropierea noastră economică de Germania, de Prof. univ. Födes, Societatea psiicistă din Ungaria, de abatele Geswin; Din trecutul Europei centrale, de M. Réz și a. Abonamentul publicației *Hungarian Review* este 12 coroane pe an. Se poate procura prin librării, sau d'adreptul dela editor în Budapesta, V. Koronahercegutca 6.

Gazeta Subofiterului este titlul unui nou ziar, înființat de ministrul de război, în scop de a procura subofiterilor, în o-rele libere, o bună distracție și, în acelaș timp, a le înmulți cunoștințele. Gazeta Subofiterului are ilustrații instructive și apare de două ori pe lună în limba română (și în alte șase limbi ale monarhiei). Abonamentul: 2 coroane pe jumătate de an. Adresa: L. W. Seidel, librar, Wien, I. Groben.

Tineri turci în Germania. În instituțiile agronomice ale țării noastre s'au înscris de curând numeroși tineri veniți din Turcia. Cercurile germane s'au interesat de apariția acestora și au pornit o acțiune în scop ca școlarii din Turcia să fie primiți și în școlile din Germania. Primul grup de tineri turci a și sosit la școlile reale din mai multe orașe ale Germaniei.

Alegerile în Grecia. Ziarul *Matin* primește din Atena următoarele: Ministrul de culte și instrucțiune publică din Grecia a dat învățătorilor o circulară, prin care sânt opriți dela orice fel de amestec în lupte electorale.

Conferența dunăreană are să se țină în Budapesta la începutul lui Septembrie. Pregătirile sânt terminate și invitațiile oficiale s'au trimis.

Mulțumită.

Tuturor celor ce m'au omorat cu scrisori și telegrame de condoleanțe din înc. dentul trecerii la cele eterne a mult iubitului meu soț, protopresbiter *Avram*, le aduc pe calea aceasta mulțumitele mele. Cuvintele lor de mângâiere au picat ca un balsam vindicător pe îndureratul meu suflet.

Hunedoara, August 1916

Protopopeas *Văduvi Maria*
A. Păcurariu

Convocare.

În sensul deciziunii Comitetului „Reuniunii femeilor române din Mediaș și jur.” — din ședința ținută în 25 Maiu 1916, — adunarea generală a acestei Reuniuni se va ține în acest an în 3 Septembrie st. n. în școala gr. catolică din Mediaș la 3 ore d. am. după următorul

Program:

1. Deschiderea ședinței prin preșidentă.
2. Raportul Comitetului despre activitatea sa până la adunarea generală prezentă.
3. Raportul de casă.
4. Alegerea unei comisii pentru censurarea rapoartelor de sub punct 2 și 3 și pentru verificarea procesului verbal al acestei ședințe.
5. Alegerea Comitetului Reuniunii pentru un period de 3 ani.
6. Inscriserea de membri noi și încasarea taxelor.
7. Eventuale propuneri.
8. Închiderea ședinței.

La această adunare generală sânt invitate a participa toate Stimatele Doamne membre din Comitet și ale Reuniunii, precum și toate femeile române din Mediaș și jur.

Mediaș, 12 August 1916.

Maria Moldovan.
preșidentă.

Nr. 252 prot.

(155) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. I. Turnișor protopresbiteratul Sibiu, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post, au a-și așterne cererile de concurs instruite în regulă subsemnatului oficiu protopopesc; iar pentru a face cunoștință cu poporul, reflectanții la acest post, cu prealabila încuviințare a subscrisului, sunt datori a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în biserică unde își vor arăta destoinicia în cântări și tipic, respective în celebrarea serviciului divin.

Sibiu, 20 Iulie 1916.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. al Sibiuului, în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Stroia
protopop.

Nr. 416/916.

(157) 1—3

Concurs.

Pentru ocupare postului de capelan cu drept de succesiune în parohia de cl. III. Vulcan protopresbiteratul Branului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia oficioasă „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post snt: jumătate din toate venitele parohiale fasonate în coala B.

Cererile de concurs să se înainteze subsemnatului oficiu în termenul deschis și se vor prezenta în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Zernești, în 7 August 1916.

Oficiul protopresbiterat al tractului Bran în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Hamsea,
protopop.

Concurs.

Pentru întregirea definitivă a catedrei a doua de învățător la școala noastră din comuna Bod, protopopiatul Brașovului, să publică concurs cu termen de 15 zile dela cea dintâi publicare în „Telegraful Român“.

Invățătorul ales și întărit va avea: 900 coroane salar plătit în rate lunare anticipative dela biserică, iar restul întregire de salar dela stat: 300 coroane bani de cvartir, și drept la evincvinale, conform dispozițiilor regulamentului pentru organizarea învățământului în școlile populare.

153 1—3

Invățătorul va fi dator fără remunerație specială să instruzioneze și tinerimea școlară de repetiție.

Vor fi preferiți cei cari cunosc muzica instrumentală și vor putea dovedi aceasta prin formarea unui cor cu tinerimea adultă.

Doritorii au să-și înainteze rugărilor lor conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc și să se prezenteze în biserică în vre-o Duminică sau sărbătoare pentru ca să-și arate destoinicia în scopul indicat mai sus.

Bod, în 28 Iulie 1916.

Filip Crețariu   **Ioan Cranga**
president.   secretar.

În conțelegere cu comitetul parohial, oficiul protopresbiterat al tractului Brașov.

Dr. V. Saftu
protopop.

Nr. 457/916.

Nr. 151 2—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățător-rești din comunele mai jos înscrise se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.“

1. Broșteni. Salar 600 cor. dela biserică.
2. Spring. Salar 600 cor. dela biserică.

În ambele locuri până la rezolvarea cererii de întregire dela stat, biserică nu se deobligă a da salarul legal complet.

Reflectanții sunt datori să-și înainteze cererile oficiului protopresbiterat în termenul deschis și să se prezinte în biserică în vre-o Duminică ori sărbătoare.

Cei aleși sunt datori a instrua și cânta cu elevii în Duminică și sărbători în sf. biserică.

Merceurea, 1 August 1916.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. al tractului Merceurea.

Avr. S. Pecurariu
protopresbiter.

Nr. 364/1916 protop.

(154) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățător-rești din comunele mai jos înscrise se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Ernea. Salar 800 cor. și anume: 200 cor. dela Preaven. Consistoriu arhid. și 600 cor. din repartție dela popor; restul de 400 cor. s'a cerut dela stat. În cazul când statul n'ar vota această întregire, se deobligă biserică a plăti și acest rest de 400 cor. la salarul fundamental, dar nu se deobligă și la plățirea gradațiilor de salar prescise de lege.

Locuință în natură și relut de grădina 20 cor.

2. Păucea. Salar 600 cor. și anume: 200 cor. dela Preaven. Consistoriu arhid. iar 400 cor. din repartție dela popor. Întregirea salarului dela stat încă nu e resolventă. Biserică nu se deobligă a plăti ea salarul legal întreg, dacă statul n'ar vota întregirea. Locuință în natură și relut de grădina 20 cor.

Concurenții sunt datori să-și înainteze cererile de concurs cu documentele necesare subsemnatului oficiu protopresbiterat în termenul deschis, și să se prezenteze înainte de alegere în biserică.

Cei aleși sunt îndatorati a instrua și cânta cu elevii în Duminică și sărbători la sf. liturgie în biserică.

Mediaș, în 6 August 1916.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. al Mediașului în conțelegere cu respectivele comitete parohiale.

Romul Mircea
protopop.

Ad Nr. 48/1916.

(156) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea definitivă a postului al II-lea de învățător dela grădina de copii a Bisericii Sf. Nicolae din Brassó (Brașov) — Șchei scriem concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

a) Beneficiile sunt:

1. Salar anual 1100 Coroane.
2. Bani de cvartir anual 480 Coroane.
3. Adausuri la salar și la banii de cvartir potrivit cu dispozițiile cuprinse în Art. de lege XL din 1913, privitor la competențele învățătoarelor dela grădinele de copii confesionale.

b) La concurs se se adauge următoarele acte:

1. Certificat de naștere.
2. Dovadă oficioasă dela oficiul parohial despre aparținerea la confesiunea rom. ort. răs.
3. Atestat de sănătate.
4. Diploma de calificare.
5. Document că după primirea diplomei concurenta a instruit cel puțin un an de zile în vre-o grădina de copii.
6. Declarațiune, că va respecta și să va supune tuturor legilor și dispozițiilor de acum și din viitor dela Biserică noastră.

Brassó (Brașov), din ședința Comitetului parohial dela Biserică Sf. Nicolae din Brassó (Brașov) — Șchei, ținută la 3 August 1916.

Comitetul parohial al bisericii române ort.-res. dela Sf. Nicolae în Brassó (Brașov).

Dr. V. Saftu

president.

I. Priscu

secretar.

Nr. 6999 Plen.

(149) 2—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea unui post de profesor în secțiunea teologică a seminarului arhidiecezan, prin această se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în ziarul «Telegraful Român».

Dela concurenți se cere calificatiunea normată în §-ul 5 din Regulamentul seminarial votat în sinodul din anul 1908.

Specialitatea catedrei vacante este grupa științelor istorice, după cum sunt ele normate în Regulamentul sinodal din anul 1909.

Dotațiunea împreună cu postul de profesor o normează pragmatica de serviciu votată în sinodul din 1913.

Petițiunile sunt a să adresa la Consistorul Arhidiecezan în termenul indicat.

Sibiu, 1 August 1916.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 5212 Plen.

(150) 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de referent extraordinar sistemizat din nou în temeiul concluzului sinodal Nr. 74/1916 pct 10 în senatul episcopesc al Consistorului arhidiecezan, să publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Salar fundamental cor. 3200.—
2. Relut de cortel 30% dela salarul fundamental.
3. Cvicvenii de câte 10% dela salar — conform pragmaticeii de serviciu.
4. Drept la fondul de penziuni arhidiecezan, conform statutelor aceluia fond.

Dela concurenți să recere să fie bărbați apți și destoinici de a conduce referada financiară a unei părți însemnate din resortul senatului episcopesc dovedind aceasta prin documente demne de crezământ.

Preferiți vor fi cei cu praxă de contabilitate.

Cel numit va avea să ocupe postul cel mai târziu la 1 Ianuarie 1917. Sibiu, 1 August 1916.

Consistorul arhidiecezan.

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante cl. III a Bejan cu fiila Mintia, prin aceasta să publică concurs nou cu termen de 30 de zile dela prima spartie în „Telegraful Român“.

147 2—3

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru congruș.

Cererile de concurs să se trimită subsemnatului oficiu protopopesc în termen deschis, iar concurenții sunt poștiți a se prezenta în parohie cu știrea subsemnatului spre a se face cunoșcuti poporului.

Deva, la 28 Iulie 1916.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. rom. a Devei în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre
protopresbiter.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia Valișoara de cl. a III-a se scrie prin această concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în acest jurnal.

Venitele sunt cele statorite în coala B. dela stat. Nr. 147 2—3

Cererile de concurs se vor înainteza subsemnatului oficiu în termenul sus indicat, iar concurenții se vor prezenta pe lângă observarea presciselor reglementare în vre-o Duminică sau sărbătoare la biserică spre a cânta și predica respective celebra.

Deva, la 28 Iulie 1916.

Oficiul protopresbiterat român ort. al tract. Devei, în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre
protopresbiter.

Nr. 357/1916 of. prot.

123 2—3

Concurs.

Pentru alegerea de capelan cu drept de succesiune în parohia de clasa a doua Ungureni din tractul Cetății-de-peatră pe lângă neputinciosul paroh Teodor Buda, prin această, — în temeiul ordinului Consistorial Nr. 4957 Bis. dno 17 Maiu a. e. și a concluzului sinodului parohial din Ungureni dno 10 Iulie a. e. — se publică concurs în „Telegraful Român“ cu termen de 30 zile dela prima apariție.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: jumătate din toate venitele parohiale (pământ, bir, stole și liturgii) și dotația de capelan, care se va statorii de P. V. Consistor arh.

Concurenții să-și înainteze în termenul indicat cererile provăzute cu documentele recerute subsemnatului oficiu protopresbiterat și pe lângă observarea restricțiilor normate în §. 33 din regulamentul pentru parohii să se prezinte în zi de sărbătoare în biserică din Ungureni spre a cânta, cuvânta, respective a și oficia.

Lăpușul-unguresc, la 11 Iulie 1916.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. român al tractului Cetatea-de-peatră în conțelegere cu comitetul parohial din Ungureni.

And. Ludu
protopop.

Nr. 226/1916

Nr. 134 2—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a Răchita-Purcăreț (Sebespurkaréz) se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt cele fasonate în tab. B. pentru dotația dela stat.

Concurenții au să-și înainteze cererile subsemnatului oficiu protopresbiterat și până 8 zile înainte de alegere să se prezenteze poporului în biserică, spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Sebeș, 20 Iulie 1916.

Oficiul protopresbiterat al Sebeșului în conțelegere cu comitetul parohial.

Sergiu Medean
protopop.

Concurs.

Pentru ocuparea postului al II-lea de învățător la școala noastră confesională din Crihalma, protopresbiteratul Coahalmului, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Venitele împreună cu acest post sunt: salar fundamental 1200 cor., din care 100 cor. dela biserică, iar restul ajutor de stat deja votat, plus gradațiunile de salar prescise de lege. Apoi cvartir liber, grădina de legumi și un echivalent corespunzător pentru lemtele de foc.

Alesul e îndatorat a forma cu elevii cor în mai multe voci și a cânta cu ei regulat răspunsurile liturgice în Duminică și sărbători precum și în strană la utrenie. Concurenții sunt obligați a să prezenta înainte de alegere poporului, arătându-și destinerea în cântări, iar cei liberi de armată vor fi preferiți.

152 2—3

Cererile de concurs se vor înainteza subscrisului oficiu în termenul indicat.

Cohalm, în 27 Iulie 1916.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. al Coahalmului în conțelegere cu comitetul parohial din Crihalma.

Ioan Berean
protopop.

In editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut:

Mărturisirea ortodoxă

a
bisericii catolice și apostolice de răsărit

revăzută la însărcinarea comisiunii, după traducerea arhimandritului Filaret Scriban, de Dr. Pavel Roșca, prof. sem., cu binecuvântarea Excelenței Sale a Înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop al Transilvaniei și Metropolit al Românilor gr. or. din Ungaria și Transilvania Ioan Meșianu.

Revizuirea e făcută pe baza textului cel mai autentic al scrierilor simbolice publicate de prof. dela facultatea teologică din Atena I. E. Mesolara, sub titlul: „Τὰ συμβολικά βιβλία“. Atena, 1883.

În această ediție, bine îngrijită și din punct de vedere al limbei, pe lângă „Prefața“ revăzătorului în care se indică istoricul edării acestei cărți simbolice și isvoarele considerate, se publică și o parte din „Precuvântarea“ arhimandritului Filaret Scriban, dimpreună cu biografia metropolitului Petru Movila, precum și aprobările patriarhale referitoare la aceasta carte simbolică.

Se află în deposit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană** și se vinde brădată, cu prețul de **2 cor. 50 fil.**

Revănzătorilor li se dă rabat **20%.**

A apărut și se află de vânzare la
Librăria Arhidiecezană,

din Sibiu-Nagyszeben.

Adolf Harnack.

Monahismul,

idealurile și istoria lui

trad. de

Dr. Gh. Comșa.

Prețul unui exemplar e 1 Cor.,
cu porto postal, 1 Cor. 10 fil.